

УДРУЖЕЊЕ ИНТЕРНИХ РЕВИЗОРА The Association of Internal Auditors

На основу Одлуке Управног одбора Удружења интерних ревизора, број 2/08 од 15.09.2008. године, формирана је Радна група за предлагање и осмишљавање програма за едукацију и институционализацију интерне ревизије, која је разматрајући наведени задатак на сједници одржаној дана, 20.10.2008. г., донијела

Програм обуке за стицање звања Овлашћени интерни ревизор

I

Овим Програмом уређују се питања, садржаја и начин полагања испита за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора.

Да би стекло звање Овлашћеног интерног ревизора, кандидат мора да савлада наставни план и програм, дефинисан овим актом те положи стручни испит.

Испити за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора полагају се писмено.

Одлуку о организацији и току полагања испита доноси Управни одбор Удружења интерних ревизора.

Кандидат који је испите за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора полагао и није положио, може испите поновити уз накнаду.

II

Програм обуке за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора се састоји из шест цијелина односно области, чије укупно трајање износи 110 часова:

1. Регулаторни оквир интерне ревизије (8 часова);
2. Интерна контрола и интерна ревизија (20 часова);
3. Спровођење интерне ревизије (30 часова);
4. Финансијско рачуноводство (22 часа);
5. Пословне финансије и стратешки финансијски менаџмент (20 часова); и
6. Информационе технологије (10 часова).

Програм обуке за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора базиран је на Програму америчког Института интерних ревизора, уважавајући при томе специфичности и захтијеве наше пословне праксе и окружења. Овај Програм представља општи или генерални Програм за стицање звања Овлашћеног интерног ревизора и њиме се кандидати оспособљавају да компетентно и професионално обављају послове у области интерне ревизије без обзира о којој дјелатности или организационој форми се ради.

Програм обуке за кандидате који посједују сертификат Овлашћеног ревизора састоји се из три цијелине односно области, чије укупно трајање износи 24 часа:

1. Регулаторни оквир интерне ревизије (2 часа);
2. Интерна контрола и интерна ревизија (10 часова);
3. Спровођење интерне ревизије (12 часова)."

III

Уже специјалности

Након стицања звања Овлашћеног интерног ревизора, носиоци овог звања ће бити у могућности да се кроз континуирану професионалну едукацију интерних ревизора уже специјализију за поједине области као што су:

1. Интерна ревизија у банкама и другим финансијским институцијама;
2. Интерна ревизија у корисницима буџета;
3. Интерна ревизија у привреди (приватна и јавна предузећа).

IV

Детаљни план и програм обуке интерних ревизора

1. Регулаторни оквир интерне ревизије (8 часова)

1. Законски прописи којима се у РС регулише област интерне ревизије

Закон о јавним предузећима

Закон о банкама

Зако о буџетском систему Републике Српске

Закон о интерној ревизији у јавном сектору

2. Међународни стандарди професионалне праксе интерне ревизије

Сврха Стандарда

Врсте Стандарда

Услуге увјеравања

Консултантске услуге

Стандарди обиљежја

- Сврха, овлашћења и одговорности интерне ревизије
- Независност и објективност
- Стручност и дужна професионална пажња
- Програм обезбјеђења и унапређења квалитета

Стандарди рада

- Управљање активношћу интерне ревизије
- Природа посла

- Планирање ангажмана
- Извођење посла
- Извјештавање о резултатима
- Одвијање надзора
- Одлука менаџмента о прихватању ризика

3. Кодекс етике интерних ревизора

Сврха Кодекса етике

Примјена Кодекса етике

Принципи релевантни за професију и праксу интерне ревизије

Правила понашања

- Интегритет
- Објективност
- Повјерљивост
- Стручност

4. Међународни стандарди ревизије и услуга увјеравања (основни концепти)

2. Интерна контрола и интерна ревизија (20 часова)

1. Теоријске основе интерне контроле и интерне ревизије

- Дефинисање интерне контроле и интерне ревизије
- Улога и значај интерне контроле и интерне ревизије
- Позиционирање интерне контроле и интерне ревизије

2. Однос интерне контроле и интерне ревизије

3. Врсте интерних контрола

Унутрашња контрола

- Персонална контрола
- Механичка контрола
- Аутоматска контрола

Вањска контрола

4. Методе интерних контроле

- Текућа контрола
- Перманентна контрола
- Периодична контрола

5. Интерна контрола економије пословања

Контрола пословања са основним средствима

- Контрола прибављања основних средстава
- Кориштење и амортизација основних средстава
- Контрола отуђивања основних средстава
- Контрола евиденције о основним средствима

Контрола пословања са материјалом

- Контрола набавке материјала
- Контрола складиштења са манипулацијом
- Контрола евидентирања материјала

Контрола манипулације готовим производима

- Контрола квалитета готових производа
- Контрола пријема, ускладиштења и отпреме готових производа
- Контрола везана за продају готових производа

Контрола плата

- Контрола временског ангажовања радника
- Контрола остварених учинака
- Контрола обрачуна плата

Контрола обрачуна трошкова

- Контрола трошкова материјала
- Контрола трошкова услуга
- Контрола транспортних трошкова
- Контрола поштанско-телеграфских и телефонских трошкова
- Контрола путних трошкова
- Контрола нематеријалних трошкова

Попис имовине-инвентура

- Предмет инвентарисања
- Врсте инвентура
- Фазе пописа

6. Интерна контрола финансијског пословања

Контрола благајничког пословања

- Основни принцип контроле благајничког пословања
- Контрола благајничке документације
- Контрола сигурности благајничког простора

- Перманентна контрола благајне

Контрола пословања са хартијама од вриједности

Контрола пословања са купцима

- Контрола везана за склапање уговора
- Контрола испоруке производа, робе, услуга
- Контрола фактурисања
- Контрола наплате потраживања

Контрола пословања са добављачима

3. Спровођење интерне ревизије (30 часова)

1. Процес интерне ревизије

Утврђивање ризика

Природа ризика

- Идентификовање активности које се могу ревидовати
- Фактори ризика
- Примјери утврђивања ризика-процјена ризика за одређену организациону јединицу или активност

Планирање

- Писмо најаве
- Иницијални састанак

Прелиминарни преглед

- Прелиминарно испитивање
- Програм ревизије

Преглед процеса рада и оцјена интерних контрола

Рад на терену

- Тестирање трансакција
- Савјети и неформалне комуникације
- Сумирање рада ревизора

Ревизорски извјештај-сумирање резултата рада интерног ревизора

Структура ревизорског извјештаја

- Приступ састављању ревизорског извјештаја
- Принципи на којима треба базирати израду ревизорског извјештаја
- Дистрибуција ревизорског извјештаја
- Чување ревизорских извјештаја

- Измјењени ревизорски извјештаји

Нацрт за дискусију

Завршни састанак са клијентом

Писмо клијенту

Финални извјештај

Коментари клијента о интерној ревизији

Резимирање рада интерног ревизора

Накнадна ревизија-преглед

- Дефинисање накнадне ревизије
- Одговорност за накнадну ревизију
- Природа, временски распоред и обухват накнадне ревизије
- Планирање накнадне ревизије
- Поступак накнадне ревизије
- Технике накнадне ревизије
- Завршетак ревизије

2. Ревизорски радни папири

Генерално о радним папирима

Ревизорски докази

Планирање и једнообразност

Структура радних папира

Принципи документовања

Индексирање

Међусобно повезивање радних папира

Преглед радних папира

Власништво, надзор и чување радних папира

Аутоматизовани радни папири

3. Врсте радних папира

Меморандум о планирању ревизије

Забилјешка са иницијалног састанка са менаџментом

Преглед извршене прелиминарне ревизије

Упитник за преглед интерне контрола

Формулар за сумирање потенцијалних ревизорских коментара

Забилјешка са завршног састанка са менаџментом

Формулар за дистрибуцију извјештаја

Упоредивање стварних и планираних часова рада у току ревизије

Сумирање рада интерних ревизора

Забилешке у фази резимирања

Мишљење супервизора о обављеној ревизији

Оцјена рада интерних ревизора од стране клијента

Ходограми

4. Одговорност за откривање превара

5. Програм контроле квалитета интерне ревизије

Поступак интерне контроле квалитета (на нивоу одјелења интерне ревизије)

Екстерна оцјена рада интерне ревизије

Сарадња интерне и екстерне ревизије

6. Супервизија

4. Финансијско рачуноводство (22 часова)

1. Основе система двојног књиговодства

- Обрачунска (акруална) основа рачуноводства
- Економске промјене (еквивалентне и нееквивалентне)
- Контни оквир (билансни и функционални)
- Конта – рачуни (врсте и правила књижења у систему двојног књиговодства)

2. Оквир за припрему и презентацију финансијских извјештаја

- Рачуноводствена начела и принципи
- Међународни стандарди финансијског извјештавања

3. Компоненте финансијских извјештаја

- Финансијски извјештаји у систему двојног књиговодства
- Специфичности финансијског извјештавања код банака и других финансијских организација, организација за осигурање и буџетских корисника

4. Биланс стања

- Актива (стална и текућа имовина, правила класификације имовине)
- Пасива (правила класификације обавеза, садашње, процијењене и потенцијалне обавезе, нето имовина-капитал, концепти одржавања капитала)
- Временска разграничења, резервисања, текући и одложени порез на добит
- Финансијска стабилност, ликвидност и солвентност

5. Биланс успјеха

- Принцип фактурисане и принцип наплаћене реализације
- Начини билансирања периодичног финансијског резултата (метода трошкова продатих учинака и метода укупних трошкова)

- Начело опрезности и модел фер вриједности (укључујући и ревалоризацију)
- Профитабилност

6. Биланс токова готовине

- Однос између обрачунске и готовинске основе у рачуноводству
- Пословне, финансијске и инвестиционе активности
- Методе квантификације токова готовине (директна и индиректна)

5. Извјештај о промјенама у капиталу

- Садржај и начин креирања извјештаја о промјенама у капиталу

6. Ноте уз финансијски извјештај

- Садржај и начин креирања тзв. "пете компоненте" финансијског извјештаја
- Посебан осврт на значај нефинансијских информација за кориснике финансијских извјештаја

5. Пословне финансије и стратешки менаџмент (20 часова)

1. Предузеће и функције предузећа

Предузеће и циљ оредузећа

Пословне функције предузећа и задаци пословних функција

Однос финансијске функције и других пословних функција

Конфликт циљева менаџмента и акционара и друштвена одговорност

Пореско окружење

2. Финансијска политика и правила финансирања

Финансијска политика

Циљ финансијске политике

Начела финансијске политике

Правила финансирања

3. Финансирање предузећа

Самофинансирање

Заједничка улагања

Кредитирање

Специфични облици финансирања

Доношење одлука о финансирању

4. Анализа приносног, имовинског и финансијског положаја

Анализа приносног положаја

Анализа имовинског положаја

Анализа финансијског положаја

5. Стратегије предузећа

Појам и дефиниција одлучивања

Циљеви предузећа

Циљеви различитих интересних група

Сукоб интереса у предузећу

Корпоративно управљање

Формулисање стратегије предузећа

Стратегија штирења и одржавања тржишта

Међународно пословање

6. Ризик и принос

Испитивање односа између ризика и приноса

Израчунавање приноса појединачног средства

Процјена ризика посједовања појединачног средства

Теорија портфолија

Израчунавање варијансе и стандардне девијације

Врсте ризика

6. Информационе технологије (10 часова)

1. Коришћење информационе технологије за потребе интерне ревизије

Утицај РС и *On-line* рачунарских система на поступке ревизије;

Утицај база података на поступке ревизије;

Процјена ризика и интерна контрола - карактеристике и разматрања КИС;

- Интерне контроле у КИС окружењу;
- Опште КИС контроле;
- КИС апликативне контроле;

Утицај електронске трговине на ревизију финансијских извјештаја

Технике ревизије уз помоћ компјутера

- Разматрања у вези са коришћењем СААТ-а
- Примјена СААТ

Заштита инфомација

Сигурност система

2. Основни елементи интерне ревизије инфомационих технологија

Циљеви интерне контроле инфомационих система

Поступак интерне ревизије ИТ система и радни папири

V
**Програм Континуиране професионалне едукације
за Овлашћеног интерног ревизора**

Уже специјалности

1. Банке и друге финансијске организације
 - Законодавни и регулаторни оквир
 - Рачуноводство банака и других финансијских институција
 - Интерна ревизија у банкама и другим финансијским институцијама

2. Буџетски корисници
 - Законодавни и регулаторни оквир
 - Рачуноводство буџетских корисника
 - Интерна ревизија код буџетских корисника

3. Привреда (приватна и јавна предузећа)
 - Финансијско рачуноводство
 - Управљачко рачуноводство
 - Интерна ревизија у привреди

VI

Овај Програм ступа на снагу даном доношења.

Предсједник Радне групе
Проф.др Драган Микеревић

У Бањој Луци, 20.10.2008.г.
Број: 3/08